Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Santuari de la Mare de Déu dels Munts

Sant Agustí de Lluçanès

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Extrem est del terme municipal
Emplaçament	A 2.200 metres de la carretera BP-4653 a l'altura de l'Hostal del Vilar, punt quilomètric 16,100

Coordenades:

Latitud:	42.07849
Longitud:	2.15233
UTM Est (X):	429884
UTM Nord (Y):	4658839

Classificació

Número de fitxa	08195 - 3
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Romànic Modern Barroc Neoclàssic
Segle	XVII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	sí, IPA.13
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. c/ Santa Maria, 1. 08500 Vic
Autoria de la fitxa	Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa:	dt., 17/01/2006 - 01:00

Descripció

El santuari de la Mare de Déu dels Munts presideix el massís dels Munts des del qual es poden admirar unes extraordinàries vistes. Està situat en terme de Sant Agustí de Lluçanès i depèn religiosament de la parròquia Sant Boi.
L'actual església és una construcció relativament moderna, erigida l'any 1695, en substitució d'una altra més modesta, una capella, probablement d'estil romànic. L'edifici de grans dimensions està orientat d'est a oest, amb la façana principal a la part de ponent, precedida d'un espaiós atri, al qual s'hi accedeix a partir d'una escalinata de pedra i que es troba estructurat amb un arc frontal de mig punt amb dovelles de pedra escairada i coberta de doble vessant que dóna accés a les dependències del santuari. El campanar forma part de la façana i té una alçària de 15 metres. Al capdamunt té un finestral obert a cadascun dels quatre costats, en un dels quals, el que dóna a ponent, ostenta una campana de bones dimensions que porta inscrita la data de 1786.
Arquitectònicament, l'església és de línies i estructura simple. De planta rectangular, té coberta de doble vessant amb aigües a les façanes laterals. Els murs, exteriorment, són de maçoneria de pedra amb morter, llisos i uniformes sense contraforts ni nervatures. Tampoc té absis ni obertures, llevat del portal bisellat amb brancals i llinda de pedra picada datada de l'any 1700 i del rosetó de forma octogonal i emmarcat amb pedra picada obert al centre de la façana.
L'església està formada per una sola nau de 20 metres de llarg per 7 d'ample i nou d'altura amb volta de creueria. Disposa de cor de proporcionades dimensions, on es puja des de l'interior de l'església.
Arrecerades a la part sud de l'església hi ha les dependències de l'hostatgeria i del capellà-custodi. A la façana oest s'hi adossa perpendicularment el restaurant i antic hostal composat per dos nivells i construïts amb pedra i obra arrebossada.

Observacions:

El santuari conserva el retaule major, d'estil neoclàssic, que té per estructura bàsica un baldaquí rectangular amb tres columnes estriades a cada angle, marc que dona relleu a la imatge de la Mare de Déu dels Munts. Al cim del baldaquí, la imatge de Sant Joan Baptista , com patró de l'ermita. A la dreta, mirant l'altar hi ha plafons representant Sant Antoni, el somni de Sant Josep i les esposalles de Maria i Josep; a l'esquerra, Sant Domènec, la fugida d'Egipte i l'adoració dels Mags. L'escenificació de la volta, damunt del baldaquí, escenifica algunes de les lletanies lauretanes.
Popularment es diu que les imatges del santuari de la Quar i la dels Munts es veuen l'una a l'altra.

Història

Situada dins l'antic terme del castell de Lluçà, fou una capella rural dependent de la parròquia de Sant Boi de Lluçanès. Segons Mn. Pladevall, tot i la manca de documentació, els Munts podria haver estat un lloc de talaia o defensa en temps de la reconquesta. Les primeres notícies s'inicien l'any 1170 quan consta l'existència de Santa Maria del Mont (de Monte), que en endavant rebria diferents llegats dels feligresos de la comarca; una de les notícies es troba al 1227, quan Maria de Vila-rasa li féu uns llegats testamentaris. La devoció augmentà amb la creació, l'any 1335, d'una confraria de fidels dels voltants de la Mare de Déu. El segle XVII fou d'un gran esplendor del santuari doncs l'any 1679 el papa Innocenci XI revitalitzà la confraria i el 1695 es començà a edificar el nou temple que conforma el santuari actual i que es va acabar el 1700. De l'edifici antic no queda cap vestigi.
Cada any, el dilluns de pasqua, es celebra l'aplec del Santuari dels Munts, on es reuneixen feligresos de diverses parròquies del Lluçanès.

Bibliografia

AADD. Catalunya Romànica. Osona. Volum II, Enciclopèdia Catalana, SA, 1984.
AADD. Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Osona i Ripollès. Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1993.
SOLDEVILA, F. Els 8 retaules de l'església de Sant Boi, Edicions de l'Ajuntament de Sant Boi, Vic, 2000.
VINYETA, R. Els Munts Alt Lluçanès, Editorial Celblau, Torelló, 1977.
YLLA-CATALÀ, G. Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. Sant Agustí de Lluçanès, 1990

